

Procedura dokonywania zgłoszeń wewnętrznych naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w Najwyższej Izbie Kontroli

§ 1. Cel procedury

1. Procedura dokonywania zgłoszeń wewnętrznych naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w Najwyższej Izbie Kontroli, zwana dalej: „procedurą zgłoszeń wewnętrznych”, ma na celu wprowadzenie przejrzystych zasad ujawniania przypadków naruszenia prawa, podejmowania stosownych działań naprawczych w związku z zaistniałymi naruszeniami oraz ochronę sygnalisty.
2. Procedura zgłoszeń wewnętrznych określa:
  - 1) sposób powołania Pełnomocnika ds. zgłoszeń naruszeń prawa - bezstronnej osoby upoważnionej do przyjmowania zgłoszeń i podejmowania działań następczych;
  - 2) sposoby przekazywania zgłoszeń;
  - 3) sposób potwierdzenia sygnaliście przyjęcia zgłoszenia;
  - 4) sposób podjęcia działań następczych;
  - 5) maksymalny termin na przekazanie sygnaliście informacji zwrotnej;
  - 6) informację na temat możliwości dokonywania zgłoszeń zewnętrznych do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organów publicznych oraz – w stosownych przypadkach – do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej.

§ 2. Definicje

Przez użyte w procedurze zgłoszeń wewnętrznych określenia należy rozumieć:

- 1) NIK – Najwyższą Izbę Kontroli;
- 2) Prezes NIK – Prezesa Najwyższej Izby Kontroli;
- 3) Dyrektor Generalny NIK – Dyrektora Generalnego Najwyższej Izby Kontroli;
- 4) ustawa – ustawę z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów;
- 5) RODO – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych);
- 6) działanie następcze – działanie podjęte w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia;
- 7) kontekst związany z pracą – przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w NIK lub na rzecz NIK, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
- 8) naruszenie prawa – działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa w zakresie wskazanym w § 4 ust. 1;

- 9) osoba pomagająca w dokonaniu zgłoszenia – osobę fizyczną, która pomaga sygnaliście w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
- 10) osoba powiązana z sygnalistą – osobę fizyczną, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub osobę najbliższą sygnalisty w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;
- 11) Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa – osobę upoważnioną do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych, podejmowania działań następczych oraz prowadzenia rejestru zgłoszeń wewnętrznych;
- 12) sygnalista – osobę fizyczną, która dokonuje zgłoszenia o naruszeniu prawa w kontekście związanym z pracą również przed nawiązaniem stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji;
- 13) zgłoszenie – informacje o naruszeniu prawa, przekazane za pośrednictwem przeznaczonych do tego kanałów komunikacji.

§ 3.

Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa

1. Prezes NIK powołuje i odwołuje Pełnomocnika ds. zgłoszeń naruszeń prawa w drodze zarządzenia.
2. Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa jest upoważniony w szczególności do przyjmowania i weryfikacji zgłoszenia wewnętrznego, komunikacji z sygnalistą, występowania o dodatkowe informacje i przekazywania sygnaliście informacji zwrotnej.
3. Pełnomocnik ds. zgłoszeń jest bezstronny w wykonywaniu zadań przewidzianych w ustawie oraz w procedurze zgłoszeń wewnętrznych.
4. Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa w wykonywaniu zadań przewidzianych w ustawie oraz w procedurze zgłoszeń wewnętrznych podlega bezpośrednio Prezesowi NIK.
5. Pełnomocnikowi ds. zgłoszeń zapewnia się niezbędne narzędzia techniczne, pomieszczenie do samodzielnego użytku oraz obsługę administracyjną wykonywaną przez Biuro Organizacyjne.
6. W przypadku, gdy zgłoszenie wewnętrzne dotyczy Pełnomocnika ds. zgłoszeń naruszeń prawa albo jego bezpośredniego przełożonego, a także w przypadku długotrwałej nieobecności Pełnomocnika ds. zgłoszeń naruszeń prawa w pracy, jego zadania wykonuje osoba upoważniona pisemnie przez Prezesa NIK na wniosek Dyrektora Generalnego NIK.

§ 4.

Dokonywanie zgłoszeń

1. Sygnalista może dokonać zgłoszenia w zakresie:
  - 1) korupcji;
  - 2) zamówień publicznych;
  - 3) usług, produktów i rynków finansowych;
  - 4) przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
  - 5) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
  - 6) bezpieczeństwa transportu;
  - 7) ochrony środowiska;
  - 8) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
  - 9) bezpieczeństwa żywności i pasz;
  - 10) zdrowia i dobrostanu zwierząt;
  - 11) zdrowia publicznego;
  - 12) ochrony konsumentów;

- 13) ochrony prywatności i danych osobowych;
  - 14) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
  - 15) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
  - 16) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
  - 17) konstytucyjnych wolności oraz praw człowieka i obywatela występujących w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i nie związanych z dziedzinami wskazanymi powyżej.
2. Zgłoszenia przyjmuje Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa, z zastrzeżeniem § 3 ust. 6.
  3. Zgłoszenie powinno zawierać:
    - 1) wskazanie naruszenia prawa, którego dotyczy zgłoszenie;
    - 2) dane osobowe sygnalisty umożliwiające jego identyfikację;
    - 3) dane osoby, której dotyczy zgłoszenie, umożliwiające jej identyfikację;
    - 4) adres do kontaktu z sygnalistą.
  4. W zgłoszeniu sygnalista w miarę możliwości podaje następujące informacje:
    - 1) datę oraz miejsce zaistnienia naruszenia prawa;
    - 2) datę i miejsce pozyskania informacji o naruszeniu prawa;
    - 3) opis konkretnej sytuacji;
    - 4) okoliczności stwarzające możliwości wystąpienia naruszenia prawa;
    - 5) wskazanie kogo dotyczy zgłoszenie;
    - 6) wskazanie ewentualnych świadków naruszenia prawa;
    - 7) wskazanie dowodów i informacji, jakimi dysponuje sygnalista, które mogą okazać się pomocne w procesie rozpatrywania zgłoszenia.
  5. Zgłoszenia dokonuje się w formie ustnej lub pisemnej:
    - 1) pocztą elektroniczną na adres sygnalista@nik.gov.pl poprzez wypełnienie i przesłanie formularza udostępnionego na stronie internetowej NIK oraz na wewnętrznym portalu intranetowym NIK;
    - 2) listownie, na adres NIK: 02-056 Warszawa, ul. Filtrowa 57, z dopiskiem: „Do rąk własnych Pełnomocnika ds. zgłoszeń naruszeń prawa”;
    - 3) podczas bezpośredniego spotkania z Pełnomocnikiem ds. zgłoszeń naruszeń prawa zorganizowanego na wniosek sygnalisty w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku przez Pełnomocnika ds. zgłoszeń naruszeń prawa.
  6. Zgłoszenia anonimowe nie są rozpatrywane w ramach procedury zgłoszeń wewnętrznych, a osoba dokonująca zgłoszenia anonimowego nie podlega ochronie prawnej przysługującej sygnaliście. Zgłoszenia anonimowe podlegają natomiast ewidencji na zasadach określonych w NIK.

§ 5.

Działania następcze

1. Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa, po otrzymaniu zgłoszenia:
  - 1) rejestruje je w rejestrze zgłoszeń wewnętrznych i nadaje numer zgłoszeniu;
  - 2) w terminie 7 dni od otrzymania zgłoszenia potwierdza sygnaliście przyjęcie zgłoszenia. Potwierdzenia dokonuje się na adres do kontaktu wskazany przez sygnalistę w zgłoszeniu, chyba że sygnalista nie wskazał adresu, na który należy przekazać potwierdzenie;
  - 3) dokonuje wstępnej weryfikacji polegającej na ustaleniu, czy zgłoszenie spełnia warunki określone w procedurze zgłoszeń wewnętrznych;
  - 4) podejmuje działania następcze, do których należą w szczególności:

- a) przeprowadzenie analizy zgłoszenia na podstawie przedstawionych informacji i dokumentów,
  - b) podjęcie czynności wyjaśniających w celu dokonania ustaleń, lub określenia środków zaradczych wobec zgłoszonego naruszenia prawa, w ramach których Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa może w szczególności żądać dokumentów, wyjaśnień i informacji od pracowników NIK, którzy posiadają wiedzę na temat objęty zgłoszeniem,
  - c) skierowanie sprawy do właściwego zewnętrznego organu,
  - d) niepodejmowanie dalszych działań, w szczególności w sytuacji, gdy zgłoszenie jest w oczywisty sposób nieprawdziwe lub niemożliwe jest uzyskanie od sygnalisty dodatkowych informacji niezbędnych do weryfikacji zgłoszenia.
- 5) przekazuje Prezesowi NIK rekomendację o możliwości podjęcia stosownych działań naprawczych lub dyscyplinujących w stosunku do osoby, która dokonała naruszenia prawa oraz możliwości wyeliminowania i zapobiegania w przyszłości tożsamym lub podobnym naruszeniom w terminie umożliwiającym zachowanie terminu udzielenia sygnaliście informacji zwrotnej, o którym mowa w ust. 5.
2. W ramach czynności, o których mowa w ust. 1, Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa może w szczególności wystąpić do sygnalisty o przedstawienie dodatkowych wyjaśnień lub uzupełnienie zgłoszenia.
  3. Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa może odstąpić od rozpatrzenia zgłoszenia będącego przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia przez tego samego lub innego sygnalistę, jeżeli nie zawarto istotnych nowych informacji na temat naruszeń w porównaniu z wcześniejszym zgłoszeniem. Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa informuje sygnalistę o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania, podając przyczyny, a w razie kolejnego zgłoszenia pozostawia je bez rozpoznania i nie informuje o tym sygnalisty.
  4. Na wniosek Pełnomocnika ds. zgłoszeń naruszeń prawa, o ile będzie to uzasadnione stanem faktycznym opisanym w zgłoszeniu, Prezes NIK może pisemnie upoważnić eksperta z obszaru zgłoszenia naruszenia prawa, o którym mowa § 4 ust. 1, do udziału przy weryfikacji danego zgłoszenia.
  5. Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa, zgodnie z podaną przez sygnalistę formą kontaktu, przekazuje sygnaliście informację zwrotną o sposobie rozpatrzenia zgłoszenia oraz informację na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodach takich działań, w terminie 3 miesięcy od dnia potwierdzenia wpływu zgłoszenia do Pełnomocnika ds. zgłoszeń naruszeń prawa albo w terminie 3 miesięcy od upływu 7 dni od dnia dokonania zgłoszenia, jeśli sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać informację zwrotną.

§ 6.

Odpowiedzialność sygnalisty

Osoba dokonująca zgłoszenia, wiedząc, że do naruszenia prawa nie doszło, ponosi odpowiedzialność przewidzianą w art. 57 ustawy.

§ 7.

Rejestr zgłoszeń wewnętrznych

1. Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa prowadzi rejestr zgłoszeń wewnętrznych.
2. Rejestr zgłoszeń wewnętrznych zawiera:
  - 1) numer zgłoszenia;
  - 2) przedmiot naruszenia prawa;
  - 3) dane osobowe sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie – niezbędne do identyfikacji tych osób;

- 4) adres do kontaktu sygnalisty;
  - 5) datę dokonania zgłoszenia;
  - 6) informację o podjętych działaniach następczych;
  - 7) datę zakończenia sprawy.
3. Rejestr zgłoszeń wewnętrznych prowadzony jest z zachowaniem zasad poufności, a dane osobowe oraz pozostałe informacje w rejestrze są przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

§ 8. Zakaz działań odwetowych

1. Wprowadza się bezwzględny zakaz podejmowania działań odwetowych wskazanych w ustawie wobec sygnalisty.
2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, stosuje się również do osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia oraz osoby powiązanej z sygnalistą.
3. Podejmowanie jakichkolwiek działań odwetowych, o których mowa w ust. 1, może skutkować odpowiedzialnością dyscyplinarną lub rozwiązaniem stosunku pracy.
4. Każdy przypadek działań odwetowych zgłasza się Pełnomocnikowi ds. zgłoszeń naruszeń prawa albo osobie upoważnionej, o której mowa w § 3 ust. 6.

§ 9. Ochrona danych osobowych i obowiązek informacyjny

1. Dane sygnalisty, świadka, osoby, od której pozyskano dowody lub informacje oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, jak również inne informacje umożliwiające ich identyfikację, są zachowywane w poufności i nie są udostępniane innym osobom, za wyjątkiem osób, które posiadają pisemne upoważnienie, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do procedury zgłoszeń wewnętrznych.
2. Zachowanie poufności ma na celu zagwarantowanie poczucia bezpieczeństwa sygnaliście oraz innym osobom, o których mowa w ust. 1, i minimalizację ryzyka wystąpienia działań odwetowych lub represyjnych. Sygnalista, który dokonał zgłoszenia, a którego dane osobowe zostały w sposób nieuprawniony ujawnione, powinien niezwłocznie o zaistniałej sytuacji powiadomić Pełnomocnika ds. zgłoszeń albo osobę, o której mowa w § 3 ust. 6, który zobowiązany jest podjąć działania mające na celu ochronę sygnalisty.
3. Dane osobowe są przetwarzane w zakresie niezbędnym do przyjęcia zgłoszenia oraz podjęcia działań następczych. Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpoznania zgłoszenia, nie są zbierane, a w przypadku zebrania są usuwane. Usunięcie tych danych osobowych następuje w terminie 14 dni od chwili ustalenia, że nie mają one znaczenia dla sprawy.
4. W związku z przyjmowaniem zgłoszeń oraz realizacją działań następczych przetwarzane są dane osobowe sygnalistów, osób, których zgłoszenie dotyczy, osób pomagających oraz powiązanych z sygnalistą, w tym szczególne kategorie danych, o których mowa w art. 9 ust. 1 RODO.
5. Celem przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 1, jest prowadzenie spraw w przedmiocie naruszeń prawa, w szczególności:
  - 1) analizy otrzymanego zgłoszenia;
  - 2) prowadzenia rejestru zgłoszeń wewnętrznych;
  - 3) działań następczych.
6. Dane będą przetwarzane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO, w związku z przepisami ustawy oraz dochodzenia i obrony przed roszczeniami, a także przechowywania dokumentów w celach dowodowych dla zabezpieczenia informacji na wypadek prawnej potrzeby wykazania faktów, co jest prawnie uzasadnionym interesem administratora – na podstawie art. 6 ust.

- 1 lit. f RODO. Ma to na celu zapewnienie bezpieczeństwa prawnego i finansowego NIK, w tym zapobieganie oszustwom oraz nadużyciom.
7. Obowiązek informacyjny w odniesieniu do sygnalisty wykonuje się w chwili przesłania zgłoszenia za pośrednictwem formularza internetowego, albo przy pierwszym kontakcie z sygnalistą w przypadku zgłoszenia w formie ustnej lub papierowej. Klauzula informacyjna w związku z przetwarzaniem danych osobowych sygnalisty stanowi załącznik nr 2 do procedury zgłoszeń wewnętrznych.
  8. W odniesieniu do osób pomagających oraz powiązanych z sygnalistą obowiązek informacyjny wykonuje się przy pierwszym możliwym kontakcie. Obowiązku nie wykonuje się w przypadku braku danych umożliwiających kontakt. Klauzula informacyjna w związku z przetwarzaniem danych osobowych osób pomagających oraz powiązanych z sygnalistą stanowi załącznik nr 3 do procedury zgłoszeń wewnętrznych.
  9. Obowiązku informacyjnego w odniesieniu do osób, których zgłoszenie dotyczy, nie wykonuje się stosownie do postanowień art. 14 ust. 5 lit. b RODO.
  10. W celu ochrony sygnalisty osobom, o których mowa w ust. 8 i 9, nie przysługuje prawo informacji o źródle pochodzenia danych osobowych.
  11. Pełnomocnik ds. zgłoszeń oraz osoby odpowiedzialne za zapewnienie obsługi administracyjnej zobowiązani są do zachowania poufności przetwarzanych danych osobowych oraz muszą posiadać pisemne upoważnienie do przetwarzania danych osobowych, o którym mowa w art. 27 ust. 2 ustawy oraz do przetwarzania danych osobowych, w tym danych, o których mowa w art. 9 ust. 1 RODO, art. 22^{1b} ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy i art. 2b ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
  12. Dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem zgłoszenia lub podjęciem działań następczych oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem są przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami. Po upływie okresu przechowywania dane osobowe zostają usunięte, a dokumenty związane ze zgłoszeniem zostają zniszczone.

§ 10.

Dokonywanie zgłoszeń zewnętrznych

1. Sygnalista może dokonać zgłoszenia zewnętrznego do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organów publicznych oraz – w stosownych przypadkach – do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej, o którym mowa w ustawie, bez konieczności uprzedniego zastosowania procedury zgłoszeń wewnętrznych.
2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zapewnia sygnaliście ochronę gwarantowaną przepisami ustawy.

§ 11.

Postanowienia końcowe

1. Pełnomocnik ds. zgłoszeń naruszeń prawa sporządza roczną Informację o zgłoszeniach wewnętrznych naruszenia prawa, która zawiera w szczególności dane o:
  - 1) liczbie zgłoszeń;
  - 2) rodzajach zgłoszonych naruszeń prawa;
  - 3) podjętych działań następczych.
3. Informacja o zgłoszeniach wewnętrznych naruszenia prawa jest przekazywana Prezesowi NIK w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.